

PHẦN I

Đọc thơ sau và trả lời câu hỏi:

*Bão bùng thân bọc lấy thân
 Tay ôm, tay núm tre gần nhau thêm.
 Thờn nhau, tre chng riêng
 Lu thành tó mà nên hình ả.
 Chng may thân gây cành r ả
 Vn nguyên cái g c truy n ả cho m ng.
 Nòi tre ảu ch u m c cong
 Ch a lên ảnh n nh chng l th ng.
 L ng tr n ph ả, n ng ph ả s ng
 Có manh áo c c, tre nh ng cho con.
 (Nguyễn Duy, *Tre Việt Nam, Tiếng Việt 4*)*

1. Ghi lại các ng t trong hai dòng thơ ả.
2. Ghi lại các tính t trong hai dòng thơ :“Nòi tre ảu ch u m c cong/ Ch a lên ảnh n nh chng l th ng”.
3. “Bão bùng” là t ghép hay t láy?
4. ó n th trên ả nói lên nh ng ph m ch t nào c a tre? Tác gi ả dùng nh ng bi n pháp ngh thu t nào c a ng ả nh ng ph m ch t ó? Cách nói y hay ch nào?
5. V im ả t n “truy n” và “chuy n”, hãy t nh ng câu tr n ngh ả.
6. Ghi l ả m t thành ng c ó t “nh ng”.

PHẦN II

Hãy viết m t bài v n ng n (khoảng 20 dòng) t v p c a dòng sông d ả vào ý th sau:

*Quê h ng tôi có con sông xanh bi c
 N c g ng trong soi tóc nh ng hàng tre.*

(T Hanh, *Nh con sông quê h ng*)

PHẦN I

Đọc thầm đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

Thật vậy, biển luôn thay đổi màu sắc theo sắc mây trời. Trời xanh thắm, biển cũng xanh thắm như dâng cao lên, chực nức. Trời rọi mây trắng nhợt, biển như màn sương du hị sương. Trời âm u mây mịt mịt, biển xám xịt nhợt nhợt. Trời mịt mịt giông gió, biển cũng u, giời đen... Như một con ngựa khi bị tâu vui, biển lúc thì nhợt, lúc thì hừng, lúc thì sôi nổi, hừng hực, lúc thì mịt mịt, gập gềnh. Biển như khi rít rít, ai cũng thấy nhợt nhợt. Như ngựa có một ít ai chú ý là: vấp cựa biển, vấp khi đi vào muôn màu, muôn sắc rực rỡ trên làn do mây, trời và ánh sáng tạo nên.

(V. Tú Nam, *Biển đẹp*, theo *Văn miêu tả*, Tuyển chọn, NXB Giáo dục, 2002)

1. Nội dung chính của đoạn văn là gì?
2. Vấp cựa biển đi vào muôn màu muôn sắc của biển phần lớn do những gì tạo nên?
3. Sắp xếp các từ sau thành hai nhóm (tách ghép và tách láy):
Màn sương, mây mịt mịt, xám xịt, nhợt nhợt, mịt mịt, giông gió, giời đen, lúc thì hừng, lúc thì hực, gập gềnh.
4. Giải thích và chú thích bộ phận chính, và ngữ trong câu sau, nói rõ đó là kiểu câu gì (xét theo cấu tạo ngữ pháp):
Trời rọi mây trắng nhợt, biển như màn sương du hị sương.
5. Câu văn: “Như một con ngựa khi bị tâu vui, biển lúc thì nhợt, lúc thì hừng, lúc thì sôi nổi, hực hực, lúc thì mịt mịt, gập gềnh.” có dùng những biện pháp nghệ thuật nào? Cái hay của cách nói đó là gì?
6. Đoạn văn gợi cho em những cảm xúc gì?

PHẦN II

*Bên này hãy nghe chúng tôi
Nghe một tiếng xanh xa tím chân trời
Nghe sóng vỗ dạt dào biển cả
Vút phi lao gió thổi trên biển...*

(Nhuận, *Vì tôi Nam quê hương tôi*)

Đoạn văn của Vì tôi Nam có những vùng biển đẹp, hãy tả lại vẻ đẹp của một cảnh biển trong một bài văn ngắn (khoảng 20 dòng).

PHẦN I

Đọc thầm đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

Màu lúa chín dần dần vàng xuộm lại. Những bông lúa vàng hoe. Trong vườn, lúc nào cũng có những chùm quýt xoan vàng lịm không trông thấy, những nhành chuối trắng hồng treo lơ lửng. Những chiếc lá mít vàng ươm. Tàu dừa, chiếc lá sến héo lịm những cánh vàng tươi. Những chùm chuối chín vàng. Những tàu lá chuối vàng ươm xuộm những nhành uôi áo, vạt áo. Những vườn chuối có gió thổi thì lá vàng nhènh nhènh vạt áo những, uôi áo những, vạt áo. Những bông xoan, những nhành quýt vàng. Dưới sân, rơm và thóc vàng giòn. Quanh đó, con gà, con chó

c ng vàng m t. Mái nhà ph m t màu r m vàng m i. Lác ác cây l i có m y chi c lá . Qua khe gi u, ló ra m y qu t chói. T t c m m t màu vàng trù phú, m m l lũng.

(Tô Hoài, *Quang c nh làng m c ngày mùa*, *Ti ng Vi t 5*)

1. Ghi l i 8 t ch màu vàng v i các s c khác nhau trong o n v n. Nhi u s c vàng khác nhau y có tác d ng gì ?
2. Các t : “vàng xu m”, “vàng hoe”, “vàng l m” có ph i là nh ng t ng ngh a không ? Có th thay th các t ó cho nhau c không ? Vì sao ?
3. Câu v n “Trong v n, l c l nh ng chùm qu xoan vàng l m không trông th y cu ng, nh nh ng chu i trằng h t b treo l l ng.” có s d ng bi n pháp tu t gì ?
4. o n v n trên có nh ng t láy nào ?
5. Ghi l i m t câu v n trong o n v n trên có v ng o lên tr c ch ng , g ch chân v ng .
6. o n v n cho th y tình c m c a tác gi i v i quê h ng nh th nào ?

PH N II

M t n m có b n mùa, mùa nào c ng có c nh bình minh p.

Hãy t l i m t c nh bình minh mà em có đ p quan sát, th ng th c trong m t bài v n ng n (kho ng 20 dòng).

4

PH N I

c th m o n th sau và tr l i câu h i:

*H t g o làng ta
Có v phù sa
C a sông Kinh Th y
Có h ng sen th m
Trong h n c y
Có l i m hát
Ng t bụi ng cay...*

*H t g o làng ta
Có bāo tháng b y
Có m a tháng ba
Gi t m hôi sa
Nh ng tr a tháng sáu
N c nh ai n u
Ch t c cá c
Cua ngoi lên b
M em xu ng c y...*

(Tr n ng Khoa, *H t g o làng ta*, *Ti ng Vi t 5*)

1. Kh th u cho em hi u h t g o c làm nên t nh ng gì ?
2. T “có” c l p l i nhi u l n trong bài th có tác d ng gì ?

3. Nh ng hình nh nào nói lên n i v t v c a ng i nông dân ?
4. Hai câu cu i c a kh th th hai v lên hai hình nh trái ng c, ó là nh ng hình nh nào ? Tác đ ng c a cách nói ó ?
5. K t thúc bài th , tác gi vi t : “Em vui em hát, H t vàng làn g ta”. Vì sao tác gi g i h t g o là ‘h t vàng’ ?
6. t câu v i m i t “sa” và “xa”.

PH N II

Hãy t l i quang c nh m t con ng mà em g n bó vào gi m i ng i i làm trong m t bài v n ng n (kho ng 20 dòng).

5

PH N I

c th m o n th sau và tr l i câu h i:

Tìm n i th m th m r ng sâu

B p bùng hoa chu i, tr ng màu hoa ban.

Tìm n i b bi n sóng tràn

Hàng cây ch n bão d u dàng mùa hoa.

Tìm n i qu n o kh i xa

Có loài hoa n nh là không tên...

B y ong rong ru i tr m mi n

Rù rì ôi cánh n i li n mùa hoa.

N i r ng hoang v i bi n xa

t n i âu c ng tìm ra ng t ngào.

(N u hoa có tr i cao

Thì b y ong c ng mang vào m t th m)

(Nguy n c M u, *Hành trình c a b y ong, Ti ng Vi t 5*)

1. Ghi l i các t l áy trong o n th trên. Nói rõ ó là ki u l áy gì ?
2. B y ong n tìm m t nh ng n i nào? N i ong n có v p gì c bi t ?
3. Nhà th vi t : “B p bùng hoa chu i” g i cho em hình dung nh th nào ?
4. Em hi u ngh a câu th : “ t n i âu c ng tìm ra ng t ngào.” th nào ?
5. Hai câu th t trong ngo c n có ý ngh a gì ?
6. o n th ca ng i i u gì loài ong ?

PH N II

Sau c n m a rào, m i v t th t t i t n, r c r . Em hãy t l i quang c nh n i em lúc c n m a v a t nh trong m t bài v n ng n (kho ng 20 dòng).

PH N I

c th m o n trích sau và tr l i câu h i:

Loanh quanh trong r ng, chúng tôi i vào m t l i y n m d i, m t thành ph n m lúp xúp d i bóng cây th a. Nh ng chi c n m to b ng cái m tích, màu s c s r c lên. M i chi c n m là m t lâu ài ki n trúc tân kì. Tôi có c m giác mình là m t ng i kh ng l i l c vào kinh ô c a v ng qu c nh ng ng i tí hơn. n ài, mi u m o, cung i n c a h lúp xúp d i chân. N ng tr a ã r i xu ng nh u mà r ng sâu v n m l nh, ánh n ng l t qua lá trong xanh. Chúng tôi i n âu, r ng rào rào chuy n ng n y. Nh ng con v n b c má ô m con g n gh chuy n nhanh nh tia ch p. Nh ng con ch n sóc v i chùm lông uôi to p vút qua không k p a m t nhìn theo.

(Nguy n Phan Hách, *Kì di u r ng xanh*, *Ti ng Vi t 5*)

1. N i dung chính c a o n v n u nói v i u gì? Nh ng cây n m r ng ã khi n tác gi có nh ng liên t ng thú v gì?
2. S p x p các t sau thành hai nhóm (t ghép và t láy):
Lúp xúp, s c s , n ài, mi u m o, rào rào, g n gh .
3. Ghi l i m t câu v n có dùng cách nói so sánh trong o n trích trên.
4. G ch chân và chú thích các thành ph n ch ng , v ng trong câu sau và nói rõ ó là ki u câu gì (xét theo c u t o ng pháp):
Chúng tôi i n âu, r ng rào rào chuy n ng n y.
5. Trong o n trích trên, tác gi nói n nh ng loài thú nào? M i loài thú y c miêu t v i v p nh th nào?
6. Em có c m ngh gì khi c o n trích trên?

PH N II

*Trong m gì p b ng sen
Lá xanh, bông tr ng, l i chen nh vàng.
Nh vàng, bông tr ng, lá xanh
G n bùn mà ch ng hôi tanh mùi bùn.*

(Ca dao)

Hãy vi t m t bài v n ng n (k ho ng 20 dòng) t l i v p c a m sen d a vào ý bài ca dao trên.

PH N I

c th m o n trích sau và tr l i câu h i:

S s ng c ti p t c trong âm th m, hoa th o qu n y d i g c cây kín áo và l ng l . Ngày qua, trong s ng thu m t và m a rây b i mùa ô ng, nh ng chùm hoa khép mi ng b t u k t trái. Th o qu chín d n. D i áy r ng, t a nh t ng t, b ng r c lên nh ng chùm th o qu chon chót, nh ch a l a, ch a n ng. R ng ng p h ng th m. R ng sáng nh có l a h t lên t d i áy r ng.

R ng say ngây và m nóng. Th o qu nh nh ng m l a h ng, ngày qua ngày l i th p thêm nhi u ng n m i, nh p nháy vui m t.

(Ma V n Kháng, *Mùa th o qu*, *Ti ng Vi t 5*)

1. Hoa th o qu n y ra ầu ?
2. Khi th o qu chín, r ng có nh ng nét p gì ?
3. Ghi l i các t láy trong o n trích trên. Nói rõ ó là ki u láy gì ?
4. G ch chân và chú thích các thành ph n tr ng ng , ch ng , v ng trong câu sau và nói rõ ó là ki u câu gì (xét theo c u t o ng pháp) :
Ngày qua, trong s ng thu m t và m a rây b i mùa ông, nh ng chùm hoa khép mi ng b t u k t trái.
5. Câu v n cu i có dùng cách nói gì ? Cách nói ó g i cho em hình dung nh th nào ?

PH N II

M t hôm, b ng ầu trên nh ng cành cây báo m t tin th m : Mùa hoa ph ng b t u.

(Theo *Ti ng Vi t 4*)

Hãy t l i v p c a cây ph ng mùa hoa n b ng m t bài v n ng n (kho ng 20 dòng).

8

PH N I

c th m o n th sau và tr l i các câu h i:

B u tr i r ng thên thang

Là c n nhà c a gió

Chân tr i nh c ang

Th s c gió i v

Nghe ti ng lá r m rì

y là khi gió hát

M t bi n sóng lao xao

Là gió ang d o nh c

(Theo oàn Th Lam Luy n, *Dáng hình ng n gió, Ti ng Vi t 5*)

1. N i dung chính c a o n th là gì?
2. Ghi l i nh ng t s d ng bi n pháp nhân hóa và nêu tác d ng c a bi n pháp ó.
3. T “chân” trong “chân tr i” c dùng theo ngh a g c hay ngh a chuy n?
4. Ghi l i các t láy có trong o n th trên.

PH N II

Cho o n v n:

(1) *Nguy n Trung Tr c sinh ra trong m t gia ình làm ngh chài l i trên sông Vàm C . (2) N m 23 tu i, ông lãnh o cu c n i d y Ph Tân An, nay thu c t nh Long An. (3) i quân kh i ngh a do ông ch huy ã l p nên nhi u chi n công vang d i kh p vùng Tây Nam B . (4) B gi c b t và a ra hành hình, ông kh ng khái tr l i viên th ng c Nam Kì: “Bao gi ng i Tây nh h t c n c Nam thì m i h t ng i Nam ánh Tây.”.*

(Nhà yêu n c *Nguy n Trung Tr c, Ti ng Vi t 5*)

1. Ch ra b ph n Ch ng , V ng , Tr ng ng trong câu (3).
2. Ch ra phép liên k t c dùng trong o n v n trên.
3. Nêu c m ngh c a em v câu *Nguy n Trung Tr c tr l i viên th ng c Nam Kì.*

PHẦN III

Viết bài văn ngắn (khoảng 20 câu) thể hiện một cô giáo mà em yêu quý dựa vào ý tưởng sau:

Lúc nhà mình là cô giáo

Khi nhận được cô giáo nhận mình.

(Theo Phạm Tuyên, *Cô và mình*)

9

PHẦN I

Đọc thơ ở trên và trả lời các câu hỏi:

Còn núi non Cao Bằng

Ô làm sao cho hết

Như lòng yêu mến

Sâu sắc người Cao Bằng

Đã dâng hiến cùng

Hết mùa cao Tà-Quỳ

Lên rừng thẳm trong suốt

Như suối khe suối rào

Bên kia có thây lâu

Cao Bằng xa xa

Vì ta mà giữ lấy

Một dải biên cương

(Trúc Thông, *Cao Bằng, Tiếng Việt 5*)

1. Giải nghĩa từ “biên cương”.
2. Tìm sao từ “Tà-Quỳ” là ví dụ của hoa chiểu cái ưu tiên?
3. Những hình ảnh thiên nhiên nào có dùng so sánh với lòng yêu mến của người dân Cao Bằng? Cách sử dụng hình ảnh so sánh này có tác dụng như thế nào?
4. Ghi lại hai từ ngữ nghĩa có dùng trong thơ.

PHẦN II

Cho đọc văn:

Thành:

- (1) Tôi muông sang nước họ. (1) giành lấy non sông, chớ có hùng tâm tráng chí chớ a, phỉ có trí, có lòng... (3) Tôi muông sang nước họ, xem cách làm nước họ, học cái trí khôn nước họ và cứu dân mình.

(Theo Hà Văn Cẩn – Văn Phòng, *Ngữ văn công dân số 1, Tiếng Việt 5*)

1. Cảm nhận “hùng tâm tráng chí” nghĩa là gì?
2. Chỉ ra biện pháp Chẩn, Văn, Trữ ngữ trong câu (3).
3. Nhân vật Thành trong văn trên là ai? Em có suy nghĩ gì về con người mà nhân vật này thể hiện qua những câu nói đó?

(3) Tuy b n mùa là v y nh ng m i mùa H Long l i có nh ng nét riêng bi t h p d n lòng ng i. (4) Mùa xuân c a H Long là mùa s ng và mùa cá m c. (5) Mùa hè c a H Long là mùa gió n m nam và cá ng , cá v c. (6) Mùa thu c a H Long là mùa tr ng bi n và tôm he.
(Theo Thi S nh, *Ti ng Vi t 5*)

1. Ghi l i câu ghép và ch r ò thành ph n Ch ng , V ng c a m i v câu. Cho bi t cách n i các v câu c a câu ghép ó.
2. o n v n có s l ng t láy là:
 - a. 3 t láy
 - b. 4 t láy
 - c. 5 t láy
3. Qua o n v n, em th y H Long có nh ng nét p nào?

PH N III

Vi t bài v n ng n (kho ng 20 câu) t m t con v t mà em yêu thích. Tham kh o o n th sau:

*Tao i h c v nhà
Là mà y ch y x ra
u tiên mà y r i rít
Cái uôi m ng ngoáy tí
R i mà y l c cái u
Kh t kh t m i rung râu
R i mà y nhún chân sau
Chân tr c ch m mà y b t
B t tay tao r t ch t
Th r i mà y t t b t
a v i tao vào nhà
Dù tao i âu xa
C ng nh mà y l m y...*

(Tr n ng Khoa, *Sao không v Vàng i?*)

11

PH N I

c nh ng câu t c ng , ca dao sau r i tr l i câu h i:

- (1) *Mu n sang thì b c c u Ki u*
Mu n con hay ch thì yêu l y th y
- (2) *B u i th ngl y bí cùng*
Tuy r ng khác gi ng nh ng chung m t giàn
- (3) *Núi cao b i có t b i*
Núi chê t th p núi ng i âu
- (4) *Nhi u i u ph l y giá g ng*
Ng i trong m t n c ph i th ng nhau cùng
- (5) *n qu nh k tr ng cây*
n khoai nh k cho dâ y mà tr ng

PHẦN I

Đọc thầm ở trên sau rồi trả lời các câu hỏi bên dưới:

*Con gà trống trong lùm cây
Cánh cò trắng, đôi mắt xanh
Con yêu màu vàng hoa mướp
“Con gà cồ tác lá chanh”*

*Thời gian chày qua tóc m
Mặt màu trắng nõn nao
Lưng m c còng đ n xu ng
Cho con ngày mặt thêm cao*

*Mặt, trong lùm cây
Có c cu c i hi n ra
Lì ru ch p con ôi cánh
L n r i con s bay xa.*

(Trần Nam Hưng, Trong lùm cây hát, Tiếng Việt 5)

1. Trong lùm cây hát, hình ảnh nào của quê hương thân ái hiện ra?
2. Vì sao câu thơ “Con gà cồ tác lá chanh” lại sử dụng điệp ngữ điệp?
3. Em hãy nêu hai câu thơ in đậm?

PHẦN II

Đọc thầm:

(1) Lưng của các vua Hùng k bên n Th ng, n trong rừng cây xanh xanh. (2) Ng
ây, nhìn ra xa, phong cảnh thật là p. (3) Bên phải là nh Ba Vì vôi v i, n i M N ng –
con gái của vua Hùng V ng th 18 – theo S n Tinh v tr n gi núi cao. (4) Dãy Tam o
nh b c t ng xanh s ng s ng ch n ngang bên trái l y mây tr i cu n cu n. (5) Phía xa
xa là núi Sóc S n, n i in d u chân ng a s t Phù ng, ng i có công giúp Hùng V ng
ánh thắng gi c Ân xâm l c. (6) Tr c m t là Ngã Ba H c, n i g p g gi a ba dòng sông
l n thán g n m m i mi t p b i phù sa cho ng b ng xanh mát.

(Theo Đoàn Minh Tuấn, Phong cảnh n Hùng, Tiếng Việt 5)

1. Ghi lại khác biệt trong các từ sau đây: “xanh xanh”, “vôi v i”, “s ng s ng”, “m i mi t”, “m i mê”.
2. Ghi lại những từ ngữ sử dụng biện pháp nhân hóa trong đoạn văn và cho biết tác dụng của biện pháp đó.
3. Câu (1) và câu (2) có liên kết với nhau bằng phép liên kết nào?
4. Chỉ ra thành phần Chính, Vị ngữ trong câu (3).

PHẦN III

Nhà thơ Trung Quân đã viết:

*Quê hương là gì h m
Mà cô giáo dạy ph i yêu?*

*Quê hương là gì hỡi
Ai đi xa cng nh nhĩ u?
(Quê hương)*

Điền vào ý thơ trên, hãy viết bài văn ngắn (khoảng 20 câu) miêu tả vẻ đẹp quê hương Việt Nam.

13

PHẦN I

Đọc thơ mở đầu sau rồi tìm hiểu các yêu cầu bên dưới:

*Là cửa ngõ không then khóa
Cửa không khép lại bao giờ
Mênh mông mặt vùng sông nước
Mở ra bao nhiêu lối đi*

*Nhìn dòng sông cuộn mơn
Giữa phù sa bãi bồi
Nước ngút ngàn ra biển
Sau cuộc hành trình xa xôi*

*Dù giáp mặt cùng biển rộng
Cả sông chng d t c i ngu n
Lá xanh m i l n trôi xu ng
Biển... nh m t vùng núi non...*

(Quang Huy, *Cả sông, Tiếng Việt 5*)

1. Từ “cả” trong “cả sông” có dùng theo nghĩa gốc hay nghĩa chuyển?
2. Chia nghĩa từ sau thành hai loại và ghi lý do thích hợp vì sao em lựa chọn: “mênh mông”, “bãi bồi”, “xa xôi”, “núi non”.
3. Tìm một từ trái nghĩa với “xa xôi”.
4. Nêu cảm nhận của em về khổ thơ cuối.

PHẦN II

Cho nội dung:

*Xa, có mặt quan án r t tài. V án nào, ông cng tìm ra manh m i và phân x công b ng.
M t hôm, có hai ng i àn bà n công ng. M t ng i m u máu:*

- *B m quan, con mang v i i ch , bà này h i mua, r i c p t m v i, b o là c a mình.*

Ng i kia c ng r ngr ngr n c m t:

- *T m v i là c a con. Bà này l y tr m.*

Đi ng i làm ch ng không có, quan cho lính v nhà h xem. C hai u có khung c i, cùng mang v i ra ch bán hôm y. Ng m m t lát, quan ôn t n b o:

- *Hai ng i u có lí nên ta x th này: t m v i xé ôi, m i ng i m t n a.*

Th a l nh, lính o v i xé ngay. M t ng i àn bà b t khóc. L p t c, quan b o a c t m v i cho ng i này r i thét trời ng i kia l i. Sau m t h i tra h i, k i gia ph i cúi u nh n t i.

(Theo Nguyễn Chí, *Phân x tài tình, Tiếng Việt 5*)

1. Phân tích cấu tạo ngữ pháp của câu văn in đậm.
2. Phân biệt nghĩa của các từ ngữ sau: “màu máu”, “rừng rậm”, “bất khuất”.
3. Theo em, vẻ quan xét về ấn tượng tài tình của bài thơ là gì?

PHẦN III

Trong bài thơ *Bức lịch*, nhà thơ B. Ki-nô Qu-oc viết như sau:

*Ngày hôm qua là
 Trong vịnh ngà con
 Con heo hành chim ch
 Là ngày qua vẫn còn*

Điền vào ý thơ trên, hãy kể lại một gì đó thú vị cho em khi bạn nghĩ về những bài văn (khoảng 20 câu).

14

PHẦN I

Đọc thơ sau rồi chỉ ra các yếu tố bên dưới:

*Đi mây trên đỉnh núi
 Sừng heo lam ôm p nóc nhà gianh
 Trên con đường vắng vẻ
 Ngồi các phần bưng ra ch. T t
 H vui vẻ kéo hàng trên c. b. c
 Nhường nhường cu áo ch. y lon xon
 Vài c. già ch. ng. g. y. b. c lom khom
 Cô y m. th. m. che môi c. i. l. ng. l
 Thơ em bé nép u bên y m m
 Hai ng. i. thôn gánh l. n. ch. y. i. u
 Con bò vàng ng. ngh. nh. u. i. theo sau
 S. ng. tr. ng. r. u. c. ành. nh. gi. t. s. a
 Tia n. ng. tía nháy hoài trong ru. ng. lúa
 Núi u. n. mình trong chi. c. áo the xanh
 i. thoa son n. m. d. i. ánh bình minh
 Ng. i. mua bán ra vào y. c. ng. ch. .*

(Đàn Văn C, Ch. t. t, Tiếng Việt 4)

1. Ghi lại những tính từ chỉ màu sắc có trong thơ trên. Em có nhận xét gì về tác dụng của các từ chỉ màu sắc trong thơ?
2. Vẽ lại những hình ảnh trong thơ trên.

PHẦN II

Chọn câu đúng:

- (1) Ôi chào! (2) Chú chuồn chuồn màu gì đẹp làm sao! (3) Màu vàng trên lưng chú lấp lánh.
- (4) B. n. cái cánh màu nh. gi. y. bóng. (5) Cái u. tròn và hai con m. t. long lanh nh. th. y. tinh.
- (6) Thân chú nh. và thon vàng nh. màu vàng c. a. n. ng. mùa thu. (7) Chú u. trên m. t. cánh l. c. v. ng. ng. dài trên m. t. h. . (8) B. n. cánh kh. rung rung nh. còn ang phân vân.

1. Câu cảm thán là những câu s.....
2. Ghi lại câu ghép có trong đoạn văn trên, chia rõ thành phần Chủ ngữ, Vị ngữ trong các v câu.
3. Câu s (4) sử dụng biện pháp nghệ thuật gì? Nêu tác dụng của biện pháp đó.

PHẦN III

Vì bài văn ngắn (khoảng 20 câu) kể một chuyến du lịch thú vị cùng gia đình (học các bạn).

Tham khảo đoạn văn dưới đây:

Vết biển Tây Đông, Ma-gien-lăng cho oản thuy nhiên đi theo biển Nam M. Tiếng m m c c nam thì phát hiện m teo biển d n t i m t i d ng mệnh mông. Thy sóng yên biển lặng, Ma-gien-lăng t tên cho i d ng m i tìm c là Thái Bình Đông...

o n ng t ó có nhi u o h n. Không phải lo thì u th c n, n c u ng nh ng l i n y sinh nh ng khó kh n m i. Trong m t tr n giao tranh v i dân o Ma-tan, Ma-gien-lăng ã b mình, không k p nhìn th y k t qu công v i c mình làm.

Nh ng th y th còn l i ti p t c v t n Đông tìm ng tr v châu Âu...

(Theo Trần Diệu Tiên - Thái, *H n m t nghìn ngày vòng quanh trái t, Tiếng Việt 4*)

15

PHẦN I

Đọc thầm đoạn văn sau và trả lời các câu hỏi:

*Em cu Tai ng trên lưng m i
Em ng cho ngoan, ng r i l ng m
M ang t a b p trên núi Ka-l i
L ng núi thì to mà l ng m nh
Em ng ngoan em ng làm m m i
M t tr i c a b p thì n m trên i
M t tr i c a m , em n m trên l ng*

*- Ng ngoan a-kay i, ng ngoan a-kay h i
M th ng a-kay, m th ng làng ói
Con m cho m h t b p lên u
Mai sau con l n phát m i Ka-l i!*

(Theo Nguyễn Khoa i m, *Khúc hát ru nh ng em bé l n trên lưng m, Tiếng Việt 4*)

1. Cho biết câu văn in đậm thuộc kiểu câu gì? Chia rõ thành phần Chủ ngữ, Vị ngữ trong câu đó.
2. Hình ảnh cụ thể miêu tả trong câu văn in đậm, hãy nêu cảm nghĩ của em về hình ảnh trong đoạn văn.
3. Tìm một từ ngữ nghĩa vị “b p” trong đoạn văn trên.
4. Đánh dấu X vào ô vuông để trả lời câu hỏi đúng/sai:
T “l ng” trong “l ng núi” c dùng theo nghĩa g c.

T “l ng” trong “l ng m ” c dùng theo ngh a g c.

PH N II

Cho o n v n:

N i b t trên hoa v n tr ng ng là hình nh con ng i hòa v i thiên nhiên. Con ng i lao ng, ánh cá, s n b n. Con ng i ánh tr ng, th i kèn. Con ng i c m v khí b o v quê h ng và t ng b ng nh y múa m ng chi n công hay c m t th n linh,... ó là con ng i thu n h u, hi n hòa, mang tính nhân b n sâu s c. Bên c nh và xung quanh con ng i y ý th c làm ch y là nh ng cánh cò bay l bay la, nh ng chim L c, chim H ng, nh ng àn cá l i tung t ng,... ó ày, hình t ng ghép òi muông thú, nam n còn nói lên s khát khao cu c s ng m no, yên vui c a ng i dân.

(Theo Nguy n V n Huyền, *Tr ng ng ông S n, Ti ng Vi t 4*)

1. Hãy nêu tác d ng c a vi c s d ng nhi u l n t “con ng i” trong o n v n trên.
2. T “nam n ” thu c lo i t ghép gì?
3. T hình nh “cánh cò bay l bay la” trong o n v n, hãy ghi l i m t bài ca dao c ng có hình nh con cò.
4. Qua o n v n, hãy nêu c m ngh c a em v truy n th ng v n hóa t t p c a dân t c ta.

PH N III

Trong bài gi i thi u v Anh hùng Lao ng Tr n i Ngh a, có o n vi t:
N m 1946, theo ti ng g i thiêng liêng c a T qu c, ông r i b cu c s ng y ti n nghi n c ngoài, theo Bác H v n c. Ông c Bác H t tên m i là Tr n i Ngh a và gia o nhi m v nghiên c u ch t o v khí ph c v cu c kháng chi n ch ng th c dân Pháp. Trên c ng v C c tr ng C c Quân gi i, ông ã cùng anh em m i t mài nghiên c u, ch ra nh ng lo i v khí có s c công phá l n nh súng ba-dô-ca, súng không gi t, bom bay tiêu di t xe t ng và lô c t c a gi c.

(Theo *T i n nhân v t l ch s Vi t Nam, Anh hùng Lao ng Tr n i Ngh a, Ti ng Vi t 4*)
Là m t h c sinh ng i trên gh nhà tr ng, noi theo nh ng t m g ng nh Anh hùng Tr n i Ngh a, em ã làm c nhi u vi c t t. Hãy vi t bài v n k v m t vi c t t mà em ã làm.

PH N BA: THI THAM KH O

S 1

Câu 1 (1 i m): Hãy s p x p các t sau ày thành 2 nhóm và t tên cho m i nhóm:

l a th a, ph ph ng, i ng, rì rào, g p gh nh, m t m i, mong mu n, móm mém.

Câu 2 (2,5 điểm): Cho câu tục ngữ : *Lá lànhùm lá rách.*

a. Câu tục ngữ trên có mấy ý? ảnh hưởng chệch phân tách ranh giới giữa các từ.

b. Xác định loại của các từ đó.

c. Ý nghĩa của câu tục ngữ là gì?

d. Tìm một câu tục ngữ hoặc ca dao có nội dung tương tự như câu tục ngữ trên.

Câu 3 (1,5 điểm): Xác định chức năng, vị ngữ và kiểu câu (theo cấu trúc) của các câu sau:

a. *Dòng suối vào sông, sông vào di trường Giang Văn-ga, con sông Văn-ga ỉ ra biển.*

.....=> **Kiểu** **câu:**

b. *Lòng yêu nhà, yêu làng xóm, yêu miền quê trở nên lòng yêu Tổ quốc.*

=> Kí u câu:

Câu 4(1 í m): í n nh ng t trái ngh a v í t ín m vào ch tr ng hoàn ch nh các thành ng , t c ng sau:

- a. Kính.....yêu.....
- b. Tr c.....sau.....
- c.nhàngõ.
- d. Chân..... á.....

Câu 5(1,5 í m): Hãy ch rõ và nêu tác đ ng c a phép tu t có trong bài ca dao sau:

*Công cha nh núi Thái Sơn
Nghĩa m nh n c trong ngu n ch y ra
M t lòng th m kính cha
Cho tròn ch hi u m í là o con.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Câu 6(2,5 í m): Tr í ang oi b ng n í c n giông. C n m a t xa ào n th t b t ng . M a x í x , m m nh thác . M t lát sau, m a ng th tr í d n d n t nh h n.

D a vào ý c a o n v n trên, em hãy vi t o n v n (12 – 15 câu) t l í quang c nh m t c n m a rào mùa h .

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Câu 3 (1 điểm): Trong câu tục ngữ “Chết trong còn hơn sống chết” có những cặp từ nào trái nghĩa? Có thể thay thế các từ “trong” và “chết” bằng những cặp từ nào mà nghĩa của câu vẫn không thay đổi?

.....

.....

.....

.....

...**Câu 4** (1 điểm): Tìm các từ ngữ âm khác nhau và ghi từ ngữ trong câu sau:

H.....r nghĩa là con.....to như thế này.

Câu 5 (1,5 điểm): Trong bài *Tre Việt Nam*, nhà thơ Nguyễn Duy có viết:

Bão bùng thân bọc lấy thân

Tay ôm, tay nắm tre gần nhau thêm.

Thờn nhau, tre chng riêng

Lấy thành tó mà nên hình hài.

Trong bốn câu thơ trên, tác giả sử dụng cách nói gì của nghệ thuật ẩn dụ? Hãy phân tích và nêu ý nghĩa của nó? Cách nói này hay chỗ nào?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 6 (2,5 điểm):

Rừng xuân lặng lẽ trôi sông

Sông xuân nở hoa màu trời thêm xuân.

(H Chí Minh, *Rừng tháng giêng*)

Trong hai câu thơ trên, em hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 12 - 15 câu) miêu tả quang cảnh dòng sông trong khung cảnh trên.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

